

Státy střední a východní Evropy a jejich integrace do evropských struktur

Vojtěch Šimíček

Ve dnech 15. a 16. června uspořádaly katedra veřejné správy a katedra politologie Vysoké školy obchodní (*Szkola Glówna Handlowa*) ve Varšavě odbornou konferenci, věnovanou problematice evropské integrace států střední a východní Evropy. O tom, že se jedná o téma vskutku interdisciplinární, svědčil jak okruh účastníků konference, tak také skladba referátů.

První blok referátů zahájila – za předsednictví W. Roszkowského (SGH, Varšava) – I. Zawislinská (SGH, Varšava), která se věnovala otázce makroekonomických podmínek vstupu Polska do Evropské unie a jejich naplňování. Dalším vystupujícím byl P. Barát (Ekonomická univerzita Bratislava) s referátem „Vybrané právní aspekty vstupu Slovenska do Evropské unie“, v němž se zabýval výchozími podmínkami Slovenska při jednání o evropské integraci a jeho ústavním vývojem po roce 1992. Jako třetí v pořadí zaznělo vystoupení V. Šimíčka (Masarykova univerzita, Brno), věnované vybraným ústavně právním aspektům evropské integrace České republiky, v němž se zaměřil zejména na otázku tzv. integrační normy a možnosti přímé demokracie v souvislosti se vstupem České republiky do Evropských společenství. Blok referátů uzavřel J. Osinski (SGH, Varšava) analýzou reformy veřejné správy v Polsku v kontextu evropské integrace.

Nespornou výhodou této konference byla skutečnost, že její organizátoři zařadili relativně menší počet hlavních referátů, čímž se vytvořil dostatečný a velmi potřebný časový prostor pro diskusi. Diskuse byla organizována tím způsobem, že bezprostředně po zaznění jednotlivých referátů mohly být položeny toliko krátké doplňující otázky a skutečně diskusní (často polemická) vystoupení zazněla vždy až v odpolední části příslušného bloku.

Hlavními tématy diskuse prvního dne jednání konference byly ekonomické problémy asociovaných států, a to především z hlediska naplňování tzv. maastrichtských kritérií. Zvláštní pozornost si zasloužily okruhy, v nichž asociované země žádají o určité přechodné období, v jehož rámci teprve by mělo dojít k úplné harmonizaci s komunitárním právem (životní prostředí, nabývání nemovitostí cizinci atp.). Zájem účastníků konference se týkal rovněž problému přímé demokracie při rozhodování o vstupu asociovaných zemí do Evropských společenství. Nesporně největší pozornost však vzbudila otázka optimálního územně správního členě-

ní státu. Na základě četné řady zahraničních příkladů se dospělo k závěru, že vhodnější je model dvoustupňový (obce – region) než model třístupňový, přičemž však nezbytnou podmínkou musí být přiměřená minimální velikost obce. Její velikost by měla vycházet ze třech základních kritérií: „obslužnosti“ obyvatel obce, efektivní hospodářské existence a místní sounáležitosti, dané např. historickými a politickými aspekty. Bylo konstatováno, že společným rysem postkomunistických zemí je důraz především na v pořadí jako třetí uvedené kritérium, přičemž otázka obslužnosti a efektivní ekonomické existence zůstávají značně upozaděny.

Druhý den jednání konference moderoval J. Osinski (SGH, Varšava). V jeho úvodu vystoupil se svým referátem J. Lidák (Ekonomická univerzita, Bratislava) a zabýval se v něm problémem vstupu Slovenské republiky do Evropské unie, a to především z hlediska chronologie vývoje vztahů mezi Slovenskou a Evropskou unií. Další zajímavé téma otevřela referátem U. Kurczewska (SGH, Varšava), která se zabývala otázkou lobbismu v Evropské unii, přičemž samotný lobbying charakterizovala jako snahu o získání vlivu a informací. Uvedla, že v současnosti se lobbismem v Bruselu zabývá kolem 10.000 osob, přičemž tento údaj se týká toliko oficiálního, legálního lobbismu. Posledním předneseným příspěvkem na konferenci bylo vystoupení M. Kaminské (SGH, Varšava), věnované regionální spolupráci v Evropské unii a podpory rozvoje regionů. Na všechny prezentované příspěvky navázala velmi obsáhlá a otevřená diskuse, v jejímž rámci byl zajímavý zejména srovnávací pohled na zkoumané problémy z hlediska jednotlivých států, zastoupených na konferenci.

Za velké pozitivum a výsledek perfektní práce organizátorů považují skutečnost, že již před zahájením konference měli všichni její účastníci k dispozici všechny referáty v písemné formě a v plném znění. To se ukázalo velmi výhodné, neboť jednotliví vystupující již nemuseli opakovat vše, co měli připraveno, nýbrž zaměřili se toliko na vybrané problémy. Tento fakt rovněž značně usnadnil diskusi po jednotlivých blocích referátů.

Pořadatelům konference patří velké uznání za její přípravu a nezbyvá se proto než těšit na sborník, který by měl vyjít (po nezbytném překladu některých příspěvků do polštiny) koncem tohoto roku.